

P7_TA-PROV(2010)0283

Razmere v Kirgiziji

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 8. julija 2010 o razmerah v Kirgizistanu

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Kirgizistanu in srednji Aziji, zlasti resolucij z dne 12. maja 2005 in 6. maja 2005,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. februarja 2008 o strategiji EU za srednjo Azijo¹,
 - ob upoštevanju Evropskega programa za preprečevanje nasilnih konfliktov, ki ga je Evropski svet sprejel v Göteborgu leta 2001,
 - ob upoštevanju izjav podpredsednice/visoke predstavnice Catherine Ashton o novih spopadih v Kirgizistanu z dne 11. junija 2010 in o ustavnem referendumu z dne 28. junija 2010,
 - ob upoštevanju sklepov Sveta za zunanje zadeve z dne 14. junija 2010,
 - ob upoštevanju skupne izjave o razmerah v Kirgizistanu, ki so jo podali posebni odposlanec predsedujočega OVSE, posebni predstavnik Združenih narodov ter posebni predstavnik EU v Kirgizistanu dne 16. junija 2010,
 - ob upoštevanju strategije Evropske unije za novo partnerstvo s srednjo Azijo, ki je bila sprejeta na zasedanju Evropskega sveta 21. in 22. junija 2007,
 - ob upoštevanju skupnega poročila Sveta in Komisije o napredku pri izvajanju strategije EU za srednjo Azijo z dne 14. junija 2010 za Evropski svet,
 - ob upoštevanju sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med EU in Kirgizistanom, ki je začel veljati leta 1999,
 - ob upoštevanju regionalnega strateškega dokumenta Evropske skupnosti za pomoč srednji Aziji v obdobju 2007–2013,
 - ob upoštevanju člena 110(4) svojega poslovnika,
- A. ker so 11. junija 2010 v mestih Oš in Džalalabad na jugu Kirgizistana izbruhnili nasilni spopadi, ki so se stopnjevali do 14. junija 2010; več sto oboroženih mož je domnevno zasedlo mestne ulice, streljalo na civiliste in požigalo trgovine, žrtve pa so izbirali na podlagi narodne pripadnosti,
- B. ker je po podatkih kirgiških oblasti v spopadih umrlo okoli 300 ljudi, vendar se mnogi, tudi voditeljicačasne vlade Rosa Otunbajeva, bojijo da bi dejansko število smrtnih žrtev lahko bilo veliko višje; ker je bilo več kot 2000 oseb poškodovanih ali hospitaliziranih, veliko pa jih je še vedno pogrešanih,

¹ UL C 184 E, 6.8.2009, str. 49.

- C. ker je bilo po ocenah zaradi nasilja notranje razseljenih 300 000 ljudi, 100 000 pa se jih je zateklo v bližnji Uzbekistan; ker je vlada v Taškentu s pomočjo mednarodnih organizacij zagotovila humanitarno pomoč beguncem, vendar je zaradi pomanjkanja zmogljivosti za sprejem dodatnih beguncev 14. junija 2010 zaprla mejo s Kirgizistanom,
- D. ker je začasna vlada na tem območju razglasila izredno stanje in ker varnostnim silam ni uspelo prevzeti nadzora; ker so bili pozivičasne predsednice Roze Otunbajevе ruskemu predsedniku Medvedjevju in Organizaciji za kolektivno varnost k vojaški podpori pri vzpostavljanju reda zavrjnjeni; ker je bila podana prošnja za napotitev mednarodnih policijskih enot, in ki jo sedaj preučuje OVSE,
- E. ker ima EU jasen interes, da Kirgizistan ostane mirna, demokratična in gospodarsko uspešna država; ker se je EU zlasti s strategijo za srednjo Azijo zavezala, da bo delovala partnerica držav v tej regiji; ker je zdaj potrebna bistveno večja mednarodna zavezanost in ker bo odziv EU vplival na njeno verodostojnost v vlogi partnerice,
- F. ker je Komisija osebam, ki jih je prizadela kriza, namenila 5 000 000 EUR za zagotavljanje nujne medicinske pomoči, človekoljubne pomoči, nujnih potrebščin ter zaščite in psihološke pomoči; ker je ta ukrep treba primerjati z bliskovitim pozivom (Flash Appeal) OZN za zagotavljanje nujne pomoči v vrednosti 71 000 000 USD,
- G. ker je EU z göteborgskim programom, sprejetim leta 2001, in poznejšimi dokumenti priznala pomen preprečevanja konfliktov in ker aktualne razmere v Kirgizistanu zahtevajo prehod s teoretičnih zamisli na dejanske ukrepe,
- H. ker je na referendumu, ki je 27. junija 2010 potekal v dokaj mirnih razmerah in na katerem je bila udeležba visoka, več kot 90 % volivcev podprlo novo ustavo, ki uvaja ravnotežje med predsedniškimi in parlamentarnimi pristojnostmi, potrdilo Roso Otunbajevjo kot začasno predsednico do 31. decembra 2011 in razrešilo ustavno sodišče; ker bodo parlamentarne volitve predvidoma 10. oktobra 2010,
- I. ker se države srednje Azije soočajo s številnimi skupnimi izzivi, na primer z revščino in resnimi grožnjami varnosti ljudi ter potrebo po okrepitvi demokracije, dobrega upravljanja in pravne države; ker je treba za razvoj skupnega pristopa k reševanju težav in izzivov, s katerimi je soočena ta regija, obnoviti in okrepiti regionalno sodelovanje; ker si morajo regionalni in mednarodni akterji prizadevati za bolj usklajen pristop k težavam in izzivom, s katerimi se spopada ta regija,
- J. ker mora Evropska unija vedno spoštovati svojo zavezo, da bo vključila človekove pravice, demokracijo in pravno državo v vse sporazume s tretjimi državami ter da bo spodbujala demokratične reforme s pomočjo usklajene politike, ki bo povečevala njeno verodostojnost regionalnega akterja,
1. izraža globoko zaskrbljenost nad tragičnimi in nasilnimi spopadi, ki so izbruhnili v južnem Kirgizistanu, ter izraža sožalje družinam vseh žrtev;
 2. obsoja nedavno nasilje v južnem Kirgizistanu; obžaluje izgubo človeških življenj in upa, da je za konflikt v Kirgizistanu možno najti miroljubno rešitev, ki bo temeljila na demokratičnih načelih, pravni državi in spoštovanju človekovih pravic;
 3. poziva začasno vlado, naj ob morebitni pomoči mednarodnih akterjev nepristransko in

neodvisno razišče nasilje, da bi storilce teh dejanj privedla pred sodišče;

4. poziva začasno vlado, naj stori vse potrebno, da bi zagotovila normalizacijo razmer in vse potrebne pogoje za varno in dostojanstveno vrnitev beguncev in notranje razseljenih oseb na svoje domove; poziva lokalne oblasti, naj sprejmejo učinkovite ukrepe za krepitev zaupanja in začnejo pristen dialog z etničnimi skupnostmi, ki živijo v južnem Kirgizistanu, da bi oblikovali verodostojen proces sprave;
5. v zvezi s tem poziva Komisijo, naj v sodelovanju z mednarodnimi organizacijami okrepi človekoljubno pomoč ter začne kratkoročne in srednjeročne programe za obnovo uničenih domov in nadomestitev izgubljenega premoženja ter izvede projekte rehabilitacije v povezavi s kirgiškimi oblastmi in drugimi donatorji, da bi se ustvarili pogoji za vrnitev beguncev in notranje razseljenih oseb; v zvezi s tem poudarja pomen lokalnih razvojnih projektov;
6. opozarja, da so za pomoč pri obnovi, stabilizaciji in spravo v južnem Kirgizistanu potrebna večja mednarodna prizadevanja in na priložnost za pripravo osnove za tovrstna prizadevanja, ki jo nudi predvideno srečanje donatorjev 27. julija;
7. poudarja, da morajo humanitarni odziv spremljati tudi prizadevanja za stabilizacijo razmer ter zmanjševanje in preprečevanje precejšnjega tveganja ponovnega izbruha nasilja, ki lahko ogrozi tudi mir in varnost v drugih delih doline Ferghana, ki se razteza med Uzbekistanom, Kirgizistanom in Tadžikistanom;
8. poziva k znatnemu povečanju človekoljubne pomoči EU ljudem, ki jih je prizadelo nedavno nasilje v južnem Kirgizistanu, ter k celoviti uporabi instrumenta za stabilnost;
9. meni, da bo dolgoročno potrebno tudi nova raven sodelovanja EU v južnem Kirgizistanu; ponovno poziva Komisijo, naj pripravi predloge za prerazporeditev sredstev v okviru instrumenta za razvojno sodelovanje, s katerim naj bi si EU pridobila boljši položaj za trajen odziv na nove razmere v Kirgizistanu; meni, da se je v strategiji EU za osrednjo Azijo bistveno osrediniti na varnost ljudi;
10. poziva podpredsednico/visoko predstavnico in države članice, naj podpirajo in dejavno prispevajo k hitri namestitvi policijske misije OVSE za preprečevanje novega izbruha nasilja, stabilizacijo razmer v mestih, ki so jih prizadeli spopadi, zaščito žrtev in najranljivejših ter omogočanje lažje vrnitve beguncev in notranje razseljenih oseb;
11. je seznanjen z dokaj mirnim potekom ustavnega referendumu v Kirgizistanu 27. junija; poudarja, da je ponovna vzpostavitev ustavnega reda in pravne države nujna za dolgoročno stabilizacijo razmer v državi; poudarja, da bi morale naslednje parlamentarne volitve (predvidoma načrtovane za oktober 2010) zagotoviti ustavno podlago za vlado z visoko ravnijo legitimnosti in s široko podporo javnosti; zato poziva oblasti, naj takoj sprejmejo odločne ukrepe, da bi pravočasno za bližnje parlamentarne volitve odpravili te velike pomanjkljivosti, ki jih je opredelil Urad OVSE za demokratične ustanove in človekove pravice; z veseljem pričakuje vzpostavitev močnih medparlamentarnih povezav z bodočim kirgiškim parlamentom;
12. izraža zaskrbljenost zaradi poročil o aretacijah nekaterih zagovornikov človekovih pravic v Kirgizistanu in poziva k njihovi takojšnji izpustitvi; poziva kirgiške oblasti, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bi zagovornikom človekovih pravic zagotovili, da bodo lahko

opravljali svoje delo spodbujanja in varovanja človekovih pravic brez kakršnih koli ovir;

13. opozarja na skupne interese Kirgizistana, njegovih sosed, Rusije, Kitajske in EU, ZDA, OVSE in preostanka mednarodne skupnosti in na njihove skupne odgovornosti pri preprečevanju destabilizacije, ter poziva na vse udeležena akterje, naj določijo sinergije;
14. izraža zaskrbljenost zaradi težav, ki so prizadele proces demokratizacije v Kirgizistanu, za katere se zdi, da izhajajo iz šibkega položajačasne kirgiške vlade in močnih kriminalnih mrež v državi, vključno s tihotapci drog na jugu Kirgizistana;
15. meni, da je oblikovanje pluralističnega političnega sistema, ki omogoča zastopanje širokega razpona interesov in arbitražo bistveno za zmanjšanje napetosti in preprečevanje novih izbruhov nasilja, in da morajo EU in njene države članice dejavno podpirati demokratizacijo ter si prizadevati za zmanjšanje razlik med stališči mednarodnih akterjev, da bi se izboljšale možnosti za proces reform v Kirgizistanu;
16. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Svetu, Komisiji, parlamentom in vladam držav članic,časni vladi Kirgizistana, generalnemu sekretarju Združenih narodov, generalnemu sekretarju OVSE in generalnemu sekretarju Sveta Evrope